

METHODE DE HOND

Newconomy wilde het drama rond de beursintroductie van World Online doen vergeten, maar werd zelf een Grieks drama over hebzucht, ijdelheid en zelfoverschatting. Hoe een poging tot machtsovername volledig in het honderd liep. En hoe het nu verder moet.

Door JAN LIBBENGA

Woensdag 9 mei, Hilton Hotel, Amsterdam. Op de algemene aandeelhoudersvergadering van Newconomy wemelt het van de belangstellenden: journalisten vooral, maar ook opvallend veel aandeelhouders op leeftijd. 'Ik heb al vele malen gebeld met Newconomy voor informatie en dan wordt er gezegd dat alles op de website staat. Hoor eens, daar ben ik toch echt te oud voor,' bromt een al wat oudere aandeelhouder.

Het tekent de sfeer rond het Internet fonds, dat als gevolg van de mediahype vooral beleggers lijkt te hebben aangetrokken die weinig tot niets van Internet begrijpen. Het is dan ook nauwelijks verwonderlijk dat het merendeel van de aanwezige investeerders nauwelijks nog vertrouwen lijkt te hebben in 'Pastconomy', zoals een aandeelhouder het bedrijf spottend noemt. Ze hebben hun investeringen in rook op zien gaan, en mochten in de krant lezen hoe de bestuurders begin 2001 vechtend met elkaar over de straat rolden. De oude Raad van Commissarissen die directeur Maurice de Hond eind januari heeft geschorst wordt stevig aan de tand gevoeld. Heeft de geruchtmakende (tijdelijke) vervanging van De Hond het bedrijf niet alleen maar grote schade aangericht?

Als tijdens de decharge van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zich niet meteen een meerderheid aftekent moet er gestemd worden. Van de 42 aanwezige aandeelhouders geven er slechts negen zonder voorbehoud goedkeuring aan het beleid. De Hond erkent naderhand dat het uitgesproken vertrouwen voorwaardelijk is. 'U zult voorlopig nog even door de vitrage moet kijken voordat u een heldere blik op de toekomst krijgt,' zegt Pieter van Hoogstraten. De scheidende voorzitter van de Raad van Commissarissen benadrukt dat er sprake is van een overlevingsstrategie. 'A la Nova Zembla,' voegt hij er veelbetekenend aan toe.

'Een van de grootste stormen in een klein glas water,' kenschetst Peter Paul de Vries van de Vereniging van Effectenbezitters (VEB) de ontwikkelingen rond Newconomy. 'Al die media-aandacht stond natuurlijk in geen verhouding tot de geringe omvang van het fonds.' 'Een sectorprobleem,' noemt analist Maurits Heldring van Kempen & Co het drama rond het Internet bedrijf. 'Alle Internet incubators hebben in korte tijd te veel geld geïnvesteerd in een veel te brede groep Internet bedrijven. Dat geldt voor CMGI en Softbank, maar zeer beslist ook voor Newconomy.'

Sterker nog: de geplaagde investeerder werd een kettingreactie die onontkoombaar naar het einde toe doorwervelde, en bovendien nog niet lijkt uitgeraasd. Heldring: 'Laten we eerlijk zijn: er is geen enkel inzicht in de kaspositie van het bedrijf, laat staan in de prestaties van de individuele participaties. Men gaat er van uit dat het beursklimaat wel weer zal omslaan, maar dat is meer hoop dan wijsheid.'

Internetgelovige, digitale dominee, 's lands hi-tech-gids in bange tijden; halverwege de jaren negentig verwerft sociaal geograaf Maurice de Hond de reputatie van Neerlands enige echte Internet goeroe. In 1995 schrijft hij *Dankzij De Snelheid Van Het Licht*, een evangelistisch boek dat opvallend veel gelijkenissen vertoont met *Being Digital* van de Amerikaanse goeroe Nicholas Negroponte (Je mag dit natuurlijk schrijven, maar ik vraag me af of je beide boeken echt gelezen hebt. Inderdaad gaat het beide over de digitale toekomst, maar twee boeken met voetbal als onderwerp gaan dus beiden over voetbal. Ik val met name over het woord "opvallend" of het een soort copie is of zo en dat is het dus absoluut niet. Het heeft namelijk ook nog een groot autobiografisch element.

Ik zou dit nog eens met Anton checken).

De Hond laat het niet bij woorden. Bij zijn nieuwe werkgever Wegener zet hij de elektronische stedengids *City Online* op – een project dat stukloopt op technologische problemen en het verzet van redacties - en via zijn eigen vennootschap View/Ture investeert hij in starters als Veiling.com van zoon Marc en Pro Active van vriendin Liesbeth Hop.

In 1998 worden de investeringsactiviteiten ondergebracht in een nieuwe onderneming, *Internet Competence Network (ICOM)*, dat een Nederlandse tegenhanger van het Amerikaanse investeringsfonds CMGI moet worden. ICOM heeft het rijk op dat moment nog grotendeels alleen, want *venture capitalists* die in Nederlandse Internet bedrijven investeren zijn er op dat moment niet of nauwelijks.

ICOM heeft dan ook moeite om financiers te vinden. Fortis-dochter NeSBIC laat zich pas overhalen na een haalbaarheidsonderzoek van Lex Mossel, die namens het investeringsfonds als financieel directeur bij ICOM wordt gedetacheerd en ook zelf geld in het bedrijf stopt. 'Niemand wilde de centjes aan Maurice overlaten,' aldus een anonieme bron. Een president directeur heeft ICOM op dat moment niet. De bestuurders opereren als een collectief. Gezamenlijk nemen zij besluiten over participaties in kansrijke internetondernemingen als AdValue, Ilse, Net Effect, Tie Holding, Virtual Realities en Info Agent. 'Geen starters,' benadrukt Max ten Dam, op dat moment voorzitter van de Raad van Commissarissen. 'De meeste ondernemingen maakten al omzet, daar werd goed naar gekeken.'

Al na enkele maanden bestaat bij de Raad van Commissarissen twijfel over de positie van De Hond als directeur (dit is dus echt onzin, men had echter behoefte aan een duidelijker structuur dan een vijfmanschap). Zij dragen Mossel voor als directeur, maar de bestuurders vinden hem geen leidersfiguur en weigeren. De verstandhouding wordt er niet beter op als er ruzie ontstaat over zijn salaris, dat in de ogen van de overige bestuurders (nee: dit moet zijn aandeelhouders en RvC) veel te hoog is. En dat niet alleen: Als in 1999 concrete plannen op tafel komen voor de beursgang, laat Mossel weten dat hij tegen is. Hij vindt dat de bestuurders en de commissarissen zich gek laten maken door de waan van de dag. Er is volgens hem voldoende kapitaal via onderhandse plaatsingen beschikbaar, zo redeneert Mossel. Maar de bestuurders van Newconomy hebben voor zijn argumenten geen begrip, en uiteindelijk moet hij het veld ruimen (hier wordt een verband gelegd met de mogelijke beursgang, maar dat is onjuist, het conflict met Mossel ontstond eind september 1999, toen was een beursgang absoluut niet Im Frage), maar niet zonder 30 miljoen gulden te eisen voor zijn oprichtersaandelen. Pas in mei 2001 zou de rechter die eis afwijzen.

De ruzie rond de oprichtersaandelen, later breed uitgemeten in de media, brengt Newconomy niet van de wijs. In tegendeel. 'Met het millennium net achter de rug staan we aan de vooravond van een nieuwe economie,' doceert het jaarverslag over 1999, dat begin 2000 bij de aandeelhouders op de mat ligt. Op 18 februari 2000 wordt de naam van het bedrijf gewijzigd in Newconomy en krijgt het concept van economisch netwerk ('Econet') voor het eerst gestalte. Ook wordt er, onder de naam Newcamedy (moet zijn Newcademy), een opleidingsinstituut in het leven geroepen ter stimulering van het schaarse managementpotentieel.

Huisbankier ABN Amro, die de aanstaande beursemissie begeleidt, eist dat de directie zich duidelijker profileert. De Hond, die zelf niet zonodig CEO hoefde te worden, stelt voor om de van Philips afkomstige Oscar Appeldoorn als directeur te benoemen, maar de bank vindt dat Newconomy een boegbeeld nodig heeft en zo wordt De Hond alsnog directeur van zijn bedrijf.

De beursgang in april verloopt niet zonder probleem. Eind maart gooit de mislukte beursintroductie van World Online (WOL) roet in het eten, en als begin april de Nasdaq onderuit gaat, wordt de emissie een week uitgesteld. Veel langer kan er niet gewacht worden, omdat al zo'n achttien miljoen gulden voor reclame is uitgetrokken (heeft echt niets met elkaar te maken. In die week bleek namelijk dat er voldoende investeerders wilde meedoen en daar ging het om. Het bedrag van reclame was trouwens op dat moment beduidend minder dan tien miljoen).

De Hond blijft realistisch: Een Grieks drama over hebzucht, ijdelheid en zelfoverschatting, zoals World Online, zal Newconomy niet worden, zo verzekert hij (Toon me aub aan waar ik dat gezegd heb, expliciet of impliciet. Ik heb me juist in die periode ver weg gehouden van wat dan ook te zeggen over World Online!). Hij verwijst liever naar de beursgang van T-Online, de internetaanbieder van Deutsche Telekom, die dan net naar de beurs is gebracht voor een sterk verlaagde uitgifteprijs, maar ondanks het slechte marktsentiment zich goed staande weet te houden. Dat Newconomy in 1999 een operationeel verlies heeft geleden van 1,8 miljoen gulden, lijkt beleggers niet af te schrikken: de koers van het aandeel eindigt net boven de uitgiftekoers en bereikt uiteindelijk zelfs het niveau van 26 euro, waardoor in totaal zo'n 150 miljoen gulden wordt opgehaald. (die 150 miljoen was opgehaald bij de beursintroductie. Dat op een gegeven moment er op een dag even een koers van 26 euro wordt bereikt heeft daar niets meer mee te maken)'Kort na World Online geloofden veel mensen nog in het wonder van Internet,' zegt Peter Paul de Vries van de Vereniging van Effecten Bezitters (VEB). 'Als Amerikaanse beleggers in CGMI stappen, zijn Nederlanders best bereid om te investeren in een Nederlandse variant. Alleen konden beleggers moeilijk een waarde aan die participaties plakken.'

NEWSPEAK

Dat blijkt vooral als Newconomy bekend maakt dat het in het eerste kwartaal van 2000 een negatief bedrijfsresultaat van 6 miljoen gulden heeft geboekt bij een omzet van 440.000 gulden. Tegelijkertijd claimt men

een *winst* van ongeveer 13 miljoen gulden. Dat positieve resultaat blijkt uitsluitend te zijn berekend op basis van (ongerealiseerde) herwaarderingen van vier van de 25 deelnemingen voor een totaalbedrag van bijna 19 miljoen gulden. De waardebeoordeling wordt onderwerp van felle discussies: 'Newspeak in het boekhouden,' noemt de econoom Eduard J. Bomhoff het in zijn column Bedot.com in NRC Handelsblad. 'Een echt bedrijf maakt winst wanneer de winst- en verliesrekening een *positief* resultaat laat zien. Dat stadium heeft De Hond niet bereikt en volgens zijn eigen cijfers gaat het op z'n vroegst gebeuren in het jaar 2003.

Hoe kan hij dan beweren dat zijn bedrijf nu al winst maakt?'

De meeste vraagtekens plaatsen analisten bij de omstreden investering in Internet provider Wish.

Jakob Pieterman, tien

jaar geleden organisator van bingomiddagen op 'Butterfahrten', stopt samen met Willem Blijdorp in 1999 vier ton in het Udense bedrijfje. Luttele maanden later al stuurt hij acquireur Ernst Jan Kruis op pad om de belangstelling van kopers te peilen. Newconomy heeft dan al een belang van 7,5 procent in de gratis provider (gekocht voor 1.4 miljoen gulden), waarvan de waarde wordt geschat op honderd miljoen gulden. In februari 2000 vergroot Newconomy zijn belang in Wish tot 56,5 procent en in juli volgt de rest van de aandelen. Een kleine vijftig miljoen gulden wordt in contanten betaald, maar omdat Pieterman daarnaast ook bijna 1 miljoen aandelen krijgt, eist ABN Amro dat Pieterman een *lock up* tekent, zodat hij zijn aandelen niet meteen kan verzilveren. Pieterman gaat akkoord op voorwaarde dat voor alles wat de verkoop van de stukken tijdens de *lock up* minder opbrengt, hij wordt gecompenseerd voor twintig euro per aandeel. Deze 'afrekeningsclausule' waarborgt dat de ondernemer ruim veertig miljoen gulden in contanten aan de overeenkomst overhoudt. 'Een domme overeenkomst,' zegt Peter Paul de Vries van het VEB. 'Je weet van te voren dat zoiets links of rechtsom fout kan gaan. Dat contract met Pieterman is achteraf gezien de achilleshiel van Newconomy geweest.' Niet alleen de Pieterman-overeenkomst speelt Newconomy parten. Als de marktomstandigheden zich zomer 2000 verslechteren, begint het aandeel Newconomy aan een vrije val. Al na enkele maanden is de koers van het aandeel gedaald tot minder dan een kwart van de oorspronkelijke introductiewaarde (dit is pas gebeurd in februari 2001, tijdens de soap). Bovendien laat in augustus 2000 ABN Amro weten dat het - ondanks eerdere afspraken hierover - niet langer bereid is om een krediet van 50 miljoen gulden te verstrekken. De Hond krijgt tot zijn verbazing te horen

Verwijderd: juli

dat 'wij niet investeren in participatiebedrijven'. Newconomy kan op dat moment de toegezegde deelnemingen in Apollo Invest en Infostrada van 15 miljoen gulden dan niet meer terugdraaien, waardoor een liquiditeitsprobleem dreigt te ontstaan. Een bestuurder vergelijkt de situatie in die dagen met een olietanker die 'moeilijk is af te remmen.' Najaar 2000 beginnen enkele aandeelhouders zich zorgen over Newconomy te maken. 'Ik heb al in oktober geïnformeerd of er nog voldoende lucht was om te investeren,' zegt oud bankier en aandeelhouder Frans Ramselaar. 'Ook institutionele beleggers maakten zich zorgen.' Eind 2000 slaat de zorg zelfs om in regelrechte paniek als er nog maar over 14 miljoen gulden in kas is en maandelijks ongeveer 600.000 gulden nodig is om Newconomy zelf op de been te houden en nog eens 1,2 miljoen gulden om de verliezen van dochterbedrijven als Wish bij te passen. Tussen de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen ontstaat dan ook al gauw verschil van inzicht over de te volgen koers. Terwijl De Hond in november spreekt over alarmfase 1, denken de commissarissen al in termen van alarmfase 3. De Hond veronderstelt dat er met zuinig beleid voldoende leeftocht is om de gure wind het hoofd te bieden, niet in de laatste plaats omdat hij er van uitgaat dat er in de loop van 2001 een of meerdere lucratieve exits kunnen worden gerealiseerd, waaronder de verkoop van Macropolis.

Al in oktober 2000 (volgens mij was dit november) bespreken de commissarissen over een opvolger van De Hond, die zelf bij de beursgang al had aangegeven niet lang de rol van CEO te willen vervullen. Het liefst hebben zij iemand die in financiële wereld gezag heeft verworven en in staat is om het slinkende vertrouwen in Newconomy te herstellen. Een van de kandidaten is dan al ING topman Cees Scholtes.

Aanvankelijk is het de bedoeling dat in mei 2002 een voorstel bij de aandeelhouders over de vervanging van De Hond wordt ingediend, maar op 5 december laten de commissarissen De Hond weten dat men eerder dan gepland een vervanger wil aantrekken, namelijk mei 2001. De Hond gaat daar mee accoord. Begin 2001, neemt de druk op de ketel toe. De commissarissen vinden dat zolang er nog ruimte in de kas is die tijd zoveel mogelijk moet worden benut voor de *re-engineering* van de onderneming. In januari werken de bestuurders nog een aantal toekomstscenario's uit, zoals het afslanken van Newconomy en het versneld winstgevend maken van de participaties. Met Pieterman wordt bovendien gewerkt aan een akkoord over de afrekening van Wish. Maar de commissarissen vinden dat de plannen niet ver genoeg gaan, en op 16 januari vragen

Verwijderd: 1

Verwijderd: 0

commissarissen Pieter van Hoogstraten en oud AEX topman Hans Brouwer het voltallige bestuur – naast De Hond zijn dat de directeuren Oscar Appeldoorn en Ruud Smeets - vrijwillig op te stappen omdat zij niet langer het vertrouwen zouden genieten van de financiële wereld. Appeldoorn en Smeets leggen hun functies neer, maar De Hond weigert, in elk geval zolang hij niet te horen krijgt welke partijen het vertrouwen in hem hebben opgezegd en welke plannen en financiers de RvC dan zelf heeft. Zelf speelt hij aanvankelijk huisbankier ABN Amro de zwarte piet toe, maar de commissarissen zullen de betrokkenheid van de bank later ontkennen. 'Maurice kon het eenvoudig niet hebben in algemene zin *persona non grata* te zijn in de bancaire sector,' zo meldt een bron. De commissarissen besluiten De Hond daarop te schorsen, maar onderschatten het publicitaire geweld dat losbarst. Als De Hond zijn kantoor niet meer in mag, huurt hij een kamer in het Amsterdamse Apollohotel (is onjuist, ik zat slecht een dag, 23 januari, in het Hiltonhotel), waar hij alle correspondentie op een eigen website zet en aandringt op het vertrek van de commissarissen. Maar juist als begin februari door de commissarissen en investeerder NeSBIC wordt gesproken over de mogelijke terugkeer van Maurice de Hond, werkt de laatste aan een spectaculaire comeback.

OVERVAL

Voor Tom Kok belooft 2000 een gedenkwaardig jaar te worden. De voormalige voorzitter van D'66 is behalve directeur van zijn eigen Internet bedrijfje Cool Capital tevens zaakwaarnemer bij de Zaanse onderneming Euro2000.com. In die hoedanigheid krijgt Kok al in 1999 te maken met de voetbalbond UEFA, die met het oog op het Europese voetbalkampioenschappen de domeinnaam Euro2000.com opeist, maar van de rechter nul op het rekest krijgt, omdat de naam niet onderscheidende genoeg is. Op één persoon maakt het gevecht tegen de UEFA, dat vrijwel alle kranten haalt, indruk. In augustus 2000 krijgt Kok een telefoontje van de Gooise ondernemer Jules van der Vegt die wil weten of Kok de voetbalbond op de knieën heeft gekregen. Van der Vegt wil een aantal internet strategieën met hem bepreken. 'Hij vertelde al meteen dat om die plannen te realiseren hij Cool Capital wilde overnemen, maar ik heb hem duidelijk gemaakt dat mijn bedrijf voor niemand te koop is,' aldus Kok. Kok stemt wel in met een ontmoeting in Van der Vegt's pied-à-terre in Hilversum, schuin tegenover het hoofdkantoor van Endemol. Daar stelt

Van der Vegt zich voor als een 'corporate raider' die betrokken zou zijn geweest bij pogingen om bedrijven als Martinair, Air Holland en vleesfabriek Homburg op te kopen en zijn belangstelling heeft verlegd naar ondergewaardeerde Internet bedrijven. Het (willen) opkopen, saneren en weer verkopen van bedrijven is echter niet het enige waar Van der Vegt zijn geld mee zegt te verdienen. Tegenover Kok maakt hij geen geheim van zijn gevecht tegen de fiscus via slimme aandelenconstructies en Zwitserse bankrekeningen. 'Ik zag een kwetsbare man die in conflict met zijn omgeving leefde en zich verschuilde achter de hardheid van de corporate raider,' zegt Kok. Gaande het gesprek raakt Kok onder de indruk van de gepresenteerde voorstellen. 'Zijn verhaal zat goed in elkaar. Van der Vegt wilde een internationaal Internetbedrijf met een aantal activiteiten die winst zouden genereren.' Daartoe behoorden een goksite en een sekssite en een idee voor een apparaat dat op ingenieuze wijze de ademhaling zou reguleren. Van der Vegt laat weten 10 miljoen euro voor de plannen over te hebben, maar Kok hapt niet meteen toe. 'Ik heb niets tegen sekssites, maar gezien mijn politieke achtergrond kan ik mij daar niet mee associëren. Uiteindelijk is dat plan dan ook van tafel gegaan.'

Als Van der Vegt Kok later de contracten stuurt voor een gezamenlijke vennootschap Jules BV houdt Kok de boot opnieuw af. 'Ik heb hem gezegd dat ik eerst meer van hem wilde weten. Ik vond dat hij een schimmige rol speelde door wel de publiciteit te zoeken, maar voor zijn activiteiten geen volledige verantwoording af te leggen. Geef dan een interview aan een kwaliteitskrant en kom eerlijk voor je mening uit.' In december 2000 ziet Van der Vegt kans zijn plannen alsnog zonder Kok uit te voeren. Het is nog maar kort na de beursgang van Newconomy als hij voor het eerst contact zoekt met het investeringsbedrijf. Van der Vegt wil praten over de toekomst van de onderneming, maar wordt afgewimpeld. Newconomy kan zijn eigen boontjes wel doppen, zo krijgt hij te horen. In december belt hij opnieuw, maar ditmaal wil hij alleen met De Hond spreken. Deze stemt in met een ontmoeting als hij hoort dat Van der Vegt contact heeft met Tom Kok, die De Hond nog kent van bankverzekeraar Achmea, waar hij de scepter zwaaide over de Internet activiteiten. Korte tijd later volgt een gesprek op kantoor van Newconomy met De Hond, Kok en Van der Vegt. Aanvankelijk zegt De Hond alleen belangstelling te hebben voor een van de strategieën (het apparaat voor de ademhalingregeling dat via internet verkocht kan worden), ondanks een in zijn ogen 'hoog loterij zonder nieten gehalte'. Het door Van der Vegt aangeboden bedrag van 10 miljoen euro slaat hij in eerste instantie

Verwijderd: en, met Kok als mediator, verschillende gesprekken in Hilversum en bij De Hond thuis in Amsterdam.

af. Kok: 'Ik zie nog het verbaasde gezicht van Van der Vegt toen Maurice hem dat meedeelde.'

Maar als De Hond eind januari 2001 wordt geschorst, verandert de zaak. De Hond besluit terug te vechten en alle middelen te gebruiken die hem ter beschikking staan. 'Terecht,' aldus Kok. 'Het bedrijf werd van hem afgepakt door commissarissen die hij als vrienden had binnengehaald. Op 24 januari wordt een overeenkomst opgesteld waarbij wordt vastgelegd dat Van der Vegt 51 procent van de aandelen van Newconomy zal (trachten) te verwerven om zo de controle over het bedrijf te krijgen. Bovendien moet hij 10 miljoen euro als lening aan Newconomy inbrengen. Als ontbindende voorwaarde wordt gesteld dat binnen twee weken een borg van 500.000 wordt gestort. In ruil daarvoor krijgt Van der Vegt het recht om na 1 mei 2001 voor 2,5 euro 900.000 aandelen te verwerven in Newconomy. Dat alles alleen onder voorbehoud van de volledige instemming van de dan fungerende Raad van Commissarissen. De overeenkomst wordt op 29 januari door alle partijen ondertekend en kort daarna op verschillende punten beperkt aangepast. Van der Vegt belooft dat hij Newconomy binnen twee kwartalen aan een winst van ruim vijftig miljoen gulden zal helpen.

De Hond realiseert zich dan niet met wie hij in zee gaat. Hij vaart blindelings op Tom Kok, die geen reden ziet om aan de bedoelingen van Van der Vegt te twijfelen, ook al zwijgt deze hardnekkig over de identiteit van de buitenlandse investeerders die hij zegt te vertegenwoordigen en doet hij al even vaag over de te implementeren strategieën die op 'no cure no pay' basis zouden worden ingebracht. Tegenover Emerce verklaart Van der Vegt zelfs dat 'De Hond tot op de dag van vandaag de inhoud van de strategieën niet kent.'

In de weken daarna is Van der Vegt als 'corporate raider' in zijn element, maar al meteen stuit hij op grote weerstand. Hij moet onderhandelen met de commissarissen, die Cees Scholtes net als interim manager hebben geïnstalleerd en niet van plan zijn om buiten Scholtes om met andere partijen te praten. 'Ik moest de commissarissen kwijt zien te raken,' vertelt Van der Vegt aan Emerce. Die kans krijgt hij op 2 februari, als enkele aandeelhouders waaronder NeSBIC op initiatief van oud bankier Frans Ramselaar samen met commissaris Van Hoogstraten en interim-directeur Scholtes bij elkaar komen om te praten over een 'zachte landing' (rehabilitatie) van De Hond. Als Van der Vegt van de bijeenkomst hoort, vraagt hij Kok of hij met Van Hoogstraten mag spreken. 'Dat heb ik hem krachtig ontraden,' zegt Kok. 'Zoals Van der Vegt in elkaar stak was dat geen rol die hij moest spelen.' Maar Van der Vegt blijft aandringen en

Verwijderd: ,

Verwijderd: waarbij

Verwijderd: a

Verwijderd: vooraf

Verwijderd: met

Verwijderd: toekomstige

Verwijderd: op 4 februari

krijgt zijn zin. Als Van Hoogstraten weigert in te gaan op zijn verzoek om met de volledige Raad van Commissarissen te spreken en bovendien een bod de aandelen weigert, haalt Van der Vegt een brief tevoorschijn, waarin hem door De Hond wordt verweten met de participatie Yooz een vriend van twijfelachtig allooi onder de vleugels van Newconomy gebracht te hebben. 1) Van Hoogstraten vindt de aantijgingen onacceptabel en kapt het gesprek af. Kok: 'Wat Van der Vegt deed vond ik onacceptabel en dat heb ik hem ook gezegd. Jules had al zijn kanen verspeeld en heeft daarna ook geen poot meer bij de commissarissen aan de grond gekregen.' Frans Ramselaar laat De Hond weten dat dit niet de manier is waarop er zaken worden gedaan. 'Ik was nog steeds een voorstander van een bedrijf als Newconomy, maar mijn angst was dat Maurice zijn ziel had verkocht aan een partij die hij niet kende.'

Ook Van Hoogstraten is er niet gerust op: hij waarschuwt de Stichting Effecten Onderzoek (STE) voor manipulatie met de koers van het aandeel Newconomy en omdat de aantijgingen uit de brief van Van der Vegt enkele dagen later breeduit in de media worden verwoord, gelast hij een forensisch accountant onderzoek naar de juistheid van de beschuldigingen. 2)

Voor Van der Vegt is de *proxy fight* daarmee echter niet voorbij. Op 6 februari wordt tijdens een geheime bijeenkomst in hotel Carlton President in Maarssen door De Hond 2,5 euro geboden op de aandelen van enkele grote aandeelhouders, onder wie oud bestuurders Smeets en Appeldoorn en verzekeraar Delta Lloyd. 'Ze konden hun stukken verkopen of wachten op betere tijden,' zegt een ooggetuige. 'Ze moesten alleen wel snel instemmen met de overname.' Maar de machtsovername loopt stuk op argwaan. 'Het verhaal van Maurice was veel te vaag,' zegt de ooggetuige. 'Bovendien lekte uit dat Maurice in zee was gegaan met Van der Vegt.' Van der Vegt geeft naderhand De Hond de schuld van het mislukken van de machtsovername. 'Hij is geen *peoples manager*. Hij kan mensen niet op een lijn krijgen. Ik had het nooit aan hem moeten overlaten.'

De Hond constateert op zijn beurt dat Van der Vegt geen van zijn beloftes is nagekomen: Geen borgstelling, geen 10 miljoen euro, dubieuze connecties en ruzie met iedereen. Tot eind februari blijven Van der Vegt en De Hond nog met elkaar praten, maar de laatste heeft dan al geen vertrouwen meer in de samenwerking. Wel wordt later nog gepraat met oud HEMA directievoorzitter Bas Vos die Van der Vegt als directeur naast De Hond wil. 'Ondanks het storende gedrag van Van der Vegt vond ik dat een meesterlijk idee van hem,' zegt Kok. 'Die Vos paste helemaal bij Newconomy.'

BEDREIGINGEN

Eind februari zou volgens plan een buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders worden uitgeschreven, waarin over het lot van De Hond zou worden beslist, maar de commissarissen vragen half februari twee weken uitstel om interim-manager Scholtes de gelegenheid te geven de financiering van zijn reddingsplan af te ronden. De Hond gaat akkoord op voorwaarde dat zijn schorsing wordt opgeheven als er voor 6 maart geen principeovereenkomst met financiers is.

Verwijderd: rond te breien

Aanvankelijk maken de commissarissen schoon schip: zo worden de belangen in het veilingbedrijf QXLRicardo en Bitmagic verkocht en een deel van het belang in het automatiseringsbedrijf Tie Holding afgestoten, waarmee ruim twee miljoen euro extra in kas komt om lopende uitgaven te financieren. (Dit is niet juist. Al deze activiteiten waren voor de schorsing al door ons gedaan of in gang gezet!).

Maar als begin maart door alle negatieve publiciteit er nog altijd geen financiers zijn gevonden – zo haakt ICT investeerder Digital Age van Peter Vervest op het laatste moment af, evenals Nethave die met een Luxemburgse partij in Newconomy had willen stappen - keert De Hond volgens afspraak terug bij Newconomy.

Aanvankelijk is het de bedoeling dat De Hond samen met Scholtes verder werkt aan oplossingen voor het bedrijf. Op een persconferentie in het Hilton in Amsterdam legt Scholtes – zeer tegen de zin van De Hond - uit dat hij van Newconomy een beleggingsfonds gaat worden met een minimale omvang van 100 miljoen euro. Gedacht wordt aan een goed gespreide portefeuille die de hele sector informatie- en communicatietechnologie

omvat. In de week daarna onderhandelt Scholtes met de aandeelhouders van Wish Nok Nok over een eerder overeengekomen aflossing van 18 miljoen gulden, maar hij krijgt de aandeelhouders -- investeringsmaatschappij PPN van Jakob Pieterman en Scaramea - niet op een lijn en kondigt daarop zijn vertrek aan. De Hond maakt met Pieterman de afspraak dat PPN kan participeren in de opbrengst van WISH en men daarnaast 3 miljoen aandelen in Newconomy kan krijgen. Maar als Pieterman zich in juni terugtrekt en zijn belang verkoopt aan een ander bedrijf wordt de overeenkomst aangevochten. PPN laat zelfs beslag leggen op de participaties van Newconomy om zo het restant van de oorspronkelijke koopprijs van Wish, 43 miljoen gulden, in handen te

krijgen. De strijd brengt het voortbestaan van de provider ernstig in gevaar.

Niet alleen heeft De Hond voorjaar 2001 te maken met Pieterman, hij is ook nog niet af van Jules van der Vegt. Die verwijst naar de overeenkomst van eind januari en vindt dat De Hond zijn afspraken moet nakomen. 'Juridisch had Van der Vegt geen poot om op te staan, want hij had aan geen van de voorwaarden in het contract voldaan,' zegt Tom Kok.

Als De Hond Van der Vegt laat weten dat hij de samenwerking niet langer op prijs stelt, en desnoods bereid is om hem te compenseren voor zo'n 30.000 gulden, gaat het fout. De Gooise ondernemer uit allerlei bedreigingen aan zijn adres. Hij zegt dat hij er wel voor zal zorgen dat de reddingspoging waar De Hond mee bezig is zal mislukken en hij hem in de pers met de grond gelijk zal maken. En daar blijft het niet bij. Als in april De Hond op straat door onbekenden wordt overvallen en half april zijn auto in brand gestoken wordt – incidenten die samenvallen met telefonische bedreigingen -besluit Kok de politie te bellen. 'Ik kan niet bewijzen dat Van der Vegt er achter zit, maar ik hem wel te verstaan gegeven dat ik dit soort gedrag niet tolereer. Hij was zeer teleurgesteld dat ik zo over hem dacht.' Kok zegt dat hij verschillende malen is gewaarschuwd voor Van der Vegt, over wie allerlei verhalen de ronde doen, 'maar zonder concrete bewijzen ga ik geen mensen veroordelen.' Van der Vegt bevestigt tegenover Emerce dat hij door rechercheurs is ondervraagd, maar de betrokkenheid met de autobrand ontkent hij in alle toonaarden. 'Het bewijst alleen maar dat er mensen zijn die een hekel aan Maurice de Hond hebben.'

Verwijderd: maart

Verwijderd: in elkaar

Verwijderd: geslagen

De recherche heeft het onderzoek naar de incidenten wegens gebrek aan bewijs gestaakt.

Verwijderd: bedreigingen

- 1) Van Hoogstraten probeert De Hond in 1999 te interesseren voor een deelneming in het bedrijfje van zijn vriend Tjibbe Veenstra, Yooz. Ondanks waarschuwingen over deze Veenstra steekt Newconomy uiteindelijk 22 miljoen gulden in het bedrijf (o.a. voor de aankoop van het winstgevende Elsevier Training), maar al in 2000 krijgt het bedrijf anonieme mailtjes waarin staat dat het geld voor heel andere doeleinden wordt gebruikt, zoals de aankoop van huizen in New York (onzin, die mailtjes waren er niet en het enige onderwerp dat later speelde was de huur van een corporate flat in Boston). De Yooz-directie wordt uiteindelijk geschorst en het bedrijf met ruim 300 man personeel wordt in 2001 ontmanteld (ook dat is

Verwijderd: r

onzin. Yooz zelf had 15 mensen, die er niet meer zijn, maar Elsevier Training met 150 man, bestaat nog en doet het goed. Newconomy is via Yooz aandeelhouder van Elsevier Training).

- 2) Ernst & Young zou later concluderen dat er, in de procedures rondom de participatie in Yooz geen onregelmatigheid te bespeuren is geweest en ook niet kon worden vastgesteld dat Van Hoogstraten voordeel uit de deal met Yooz heeft behaald. Wel was Van Hoogstraten al eerder gewaarschuwd voor de zakenethiek van Veenstra.

Verwijderd: ondanks de gepleegde malversaties,

Verwijderd: geen

KADER: TOEKOMST

Hebzucht, ijdelheid en zelfoverschatting hebben zeker een rol gespeeld bij het Griekse drama rond Newconomy, maar de vraag of het echec had kunnen voorkomen kan even goed gesteld worden aan al die bankiers, economen en beleggingsdeskundigen die ondanks veelvuldige waarschuwingen niet tijdig zagen aankomen dat de internet zeepbel op de beurzen zou barsten. Zoals ook bijna niemand zich tijdig heeft gerealiseerd dat de lage kosten van kapitaal flagrante overinvesteringen in technologie in de hand zouden werken, met een dreigende economische recessie als resultaat.

Toegegeven: achteraf is er ook op Newconomy zelf heel wat aan te merken. Zo heeft de bestuurscrisis, die door meer tactvol optreden van de commissarissen makkelijk had kunnen worden voorkomen, Newconomy bepaald geen goed gedaan.

Het bedrijf was daarnaast te ambitieus en te afhankelijk van zijn beursnotering, terwijl de papieren winsten die men voorspiegelde aandeelhouders alleen maar valse hoop gaven.

Toon den Heijer, directeur van Gilde IT Fund, zegt nooit begrepen te hebben waarom Newconomy naar de beurs is gegaan. 'Je kunt als participatiebedrijf moeilijk een stabiel groeipad garanderen, en al helemaal niet wanneer een belangrijk deel van het vermogen op gaat aan begeleiding en marketing. Bovendien is het voor de deelnemende participaties niet prettig om telkens cijfers te moeten publiceren.'

Oud commissaris Max ten Dam denkt dat Newconomy te veel leunde op grote participaties, zoals Wish en Macropolis, die in 2000 verantwoordelijk waren voor vijftig procent van de geconsolideerde omzet van 0,9 miljoen euro. 'Nederland is te klein voor een CMGI-achtig fonds,' constateert hij. Voor het *powerhouse* model, waarin ondernemingen kunnen elkaar

versterken, heb je krachtige partijen nodig: Ilse was een betere kandidaat voor een meerderheidsaandeel geweest dan Wish.'

Maar waar staat het bedrijf nu? Met de eind april benoemde Raad van Commissarissen heeft Newconomy weliswaar een aantal zwaargewichten van formaat binnengehaald - o.a.

Hans Wiegel en oud-minister Koos Andriessen – maar het is de vraag of zij kunnen bijdragen aan de door Newconomy beoogde schaalvergroting en verbreding richting 'enabled technologies'. Het zware werk zal toch moeten worden verzet door de huidige bestuurders: Cees van Steijn (Wereldomroep) en Peter Kuipers (Cinevideogroep). Zij hebben de dagelijkse beslommeringen tijdelijk overgenomen van Maurice de Hond, die eerst wat wil aansterken na alle verwickelingen rond zijn bedrijf. Op dit moment wordt gekeken met welke participaties verder gegaan moet worden. Sommige bedrijven zijn inmiddels verkocht - zo deed in juli Newconomy zijn deelneming in Utanbite voor de hand voor een ton in aandelen - andere participaties waaronder Macropolis en koerier A.L.S. zijn failliet gegaan. Met name de ondergang van computerverkoper Buyonline – die in mei bijna *break even* draaide – wordt door de directie ten zeerste betreurd.

Door ABN AMRO is al in april een extra kredietfaciliteit verstrekt die voldoende ruimte biedt om tot medio 2002 de activiteiten voort te zetten, maar wonderen hoeven gezien het huidige beursklimaat niet verwacht te worden. Peter Paul de Vries (VEB): 'Beleggers zullen niet zo gauw meer in het fonds stappen. Het voordeel is nu wel dat het kaf van het koren gescheiden is en de markt voor Internet aandelen realistischer beoordeeld kan worden.' Tom Kok voelt wel wat voor een samenvoeging met de Internet kraamkamer Twinning. 'Ik realiseer me dat het nu nog om twee totaal verschillende concepten gaat, maar ze zouden elkaar heel goed kunnen versterken.'